

**Temat: Dlaczego się śmiejemy, gdy czytamy „Zemstę” Aleksandra Fredry?
O komizmie słów kilka.**

Cele lekcji:

1. Uczeń zna rodzaje komizmu.
2. Uczeń potrafi wskazać przykłady komizmu w utworach literackich, np. w „Zemście” Aleksandra Fredry.

- 1) Moi drodzy. Na lekcjach języka polskiego omawiacie „Zemstę” Aleksandra Fredry. Choć jest to dzieło literatury XIX wieku nadal bawi i śmieszy czytelnika. Dlaczego? Ponieważ autor zastosował w nim różne rodzaje komizmu.
- 2) **Rodzaje komizmu:**
 1. **Komizm słowny** - rodzi się z gry słów, omyłek, dwuznaczności językowych lub z charakterystycznego sposobu mówienia bohaterów.
W „Zemście” Cześnik posługuje się językiem niewykształconej szlachty, wtrąca swoje ulubione powiedzonko „mocium panie”, jest nieporadny w wyrażaniu myśli, bezpośrednio ujawnia swe zamiary, nie stosuje kamuflażu (o murze – „zburzę, zniszczę, aż do ziemi”).
Rejent stosuje w wypowiedziach zwroty łacińskie, co sugeruje, iż jest on człowiekiem bardziej wykształconym niż Cześnik. Jego styl bywa często patetyczny, przez co wypowiedzi stają się bardziej wiarygodne, a w sporach wydaje się być przekonujący. Ulubionym chwytem stylistycznym bohatera jest częste przywoływanie zwrotu „Niech się dzieje wola nieba,/ Z nią się zawsze zgadzać trzeba”.
Niezwykle barwny jest też styl językowy Papkina. Obfituje on w liczne epitety, wyszukane zwroty, neologizmy językowe. Całość jego wypowiedzi służy podkreśleniu wyjątkowości bohatera, ukazaniu jego zalet.
 2. **Komizm sytuacyjny** – śmiech budzi tu sytuacja, scenka lub cała intryga.
W „Zemście” ten rodzaj komizmu związany jest z umieszczeniem akcji dzieła w starym zamczysku i sporem między nienawidzącymi się sąsiadami o niszczący mur graniczny. Komizm sytuacyjny uwidacznia się również w poszczególnych scenach komedii, takich jak: dyktowanie listu przez Cześnika, scena oświadczeń Papkina czy też spisywanie przez niego testamentu.
 3. **Komizm postaci** – źródłem śmiechu jest tu bohater przedstawiony tak, by jego wygląd czy sposób bycia był zabawny, karykaturalny.
W „Zemście” wiąże się on przede wszystkim z kreacją postaci Cześnika Raptusiewicza, Rejenta Milczka i Papkina. Autor nadał im charakterystyczne nazwiska, uwypuklające cechy ich charakteru. Bohaterowie ci śmieszą odbiorcę swym sposobem bycia, zachowaniem i wyglądem zewnętrznym.
- 3) Mam nadzieję, że również Was – młodych czytelników XXI wieku książka ta nadal bawi. Jeśli chcielibyście zgłębić temat komizmu w utworze Aleksandra Fredry zapraszam Was na stronę:
<https://epodreczniki.pl/a/idz-serdenko-bo-cie-trzepne---zemsta-o-klotni-i-zgodzie/DxF6AuD88>

Pozdrawiam, Joanna Nowakowska